

O B S A H

ÚVOD	3
ČLEZENIE MIKROBIOLÓGIE (L. Sirotková)	5
VÝZNAM MIKROORGANIZMOV V PRÍRODE A PRE ČLOVEKA (L. Sirotková)	7
Význam mikroorganizmov v obehu látok v prírode	8
Miesto mikroorganizmov v prírode	10
STAVBA A ZLOŽENIE BAKTERIÁLNYCH BUNIEK (M. Bukovský)	14
Rozdiely medzi prokaryotickými a eukaryotickými bunkami	14
Morfológia prokaryontov	16
Spóry a cysty	17
Prokaryotické jadrá - nukleoidy	19
Ribozómy	19
Inklúzie a vakuoly	20
Obalové vrstvy prokaryontov	20
METABOLIZMUS MIKROORGANIZMOV (D. Mlynarčík)	30
Nutritívne typy mikroorganizmov	32
Substráty	33
Dynamický priebeh bunkového metabolizmu	41
Transport látok do bunky	35
Dráhy metabolizmu cukrov u mikroorganizmov	37
Aeróbna respirácia	39
Fermentácie	42
Alkoholové kvasenie	43
Mliečne kvasenie	44
Propiónové kvasenie	46
Butanolové a maslové kvasenie	46
Kvasenie dusíkatých zlúčenín	47
Čiastočné (neúplné) oxidácie	49
Anaeróbna respirácia	50
Biosyntézy	52
Tvorba sekundárnych metabolitov	53
Využitie mikroorganizmov vo farmaceutickom priemysle	54

ROZMNOŽOVANIE BAKTÉRIÍ (D. Mlynarčík)	58
GENETIKA BAKTÉRIÍ (D. Mlynarčík)	61
Premenlivosť baktérií	62
Mutácie	63
Bakteriálne testy na mutagénnosť a karcinogénnosť	65
Fenotypové prejavy mutácií	66
Prenos genetického materiálu medzi bunkami	70
Transformácia	71
Konjugácia	72
Transdukcia	75
Plazmidy	77
Využitie genetiky pri výrobe liečiv	81
KLASIFIKÁCIA BAKTÉRIÍ (D. Mlynarčík).	84
PREHĽAD NIEKTORÝCH BAKTÉRIÍ VÝZNAMNÝCH Z HĽADISKA PATOGENITY	
(D. Mlynarčík)	87
Spirochéty	87
Vibrioidné gramnegatívne baktérie	88
Gramnegatívne aeróbne paličky a koky	88
Fakultatívne anaeróbne gramnegatívne paličky	92
Aeróbne gramnegatívne rovné, zahnuté a špirálovité paličky	98
Rickettsie a chlamýdie	99
Mykoplazmy	100
Grampozitívne koky	101
Grampozitívne paličky tvoriace endospóry	104
Pravidelné nesporulujúce grampozitívne paličky	106
Nepřavidelné nesporulujúce grampozitívne paličky	107
Mykobaktérie	108
Nokardioformné baktérie	109
HUBY (D. Mlynarčík)	110
Triedenie húb	111
Rozmnožovanie húb	112
Citlivosť na vplyvy vonkajšieho prostredia	112
Výskyt a šírenie	112
Patogenita húb	113
Terapia mykóz	114
PRVOKY (D. Mlynarčík)	116
Patogénne protozoá	116
VÍRUSY (V. Čupková)	119
Štruktúra vírusov	119
Chemické zloženie vírusov	122
Replikácia vírusov	123

Dôsledky vzájomného pôsobenia vírusu a bunky	127
RNA - VÍRUSY	129
Ortomyxovírusy	129
Paramyxovírusy	131
Rabdovírusy	132
Togavírusy	133
Pikornavírusy	135
Reovírusy	137
Onkornavírusy (Retroviridae)	137
DNA - VÍRUSY	139
Parvovírusy	139
Papovavírusy	139
Adenovírusy	140
Herpetické vírusy	140
Poxvírusy	142
Onkodnavírusy	143
Nezaradené vírusy	144
Bakteriofágy	145
Viroidy	148
Pôsobenie fyzikálnych a chemických faktorov na vírusy	148
Laboratórna diagnostika vírusových nákaz	149
Terapia vírusových nákaz	150
PATOGENITA A INFEKČIA (M. Bukovský)	153
Mechanizmus vzniku infekčných chorôb	159
MIKROFLÓRA ĽUDSKÉHO ORGANIZMU (L. Sirotková)	162
MIKROFLÓRA LIEČIVÝCH RASTLÍN (L. Sirotková)	164
VPLYV PROSTREDIA NA MIKROORGANIZMY (D. Mlynarčík)	166
Chemické a fyzikálnochemické faktory	166
Fyzikálne faktory	169
STERILIZÁCIA A DEZINFEKČIA (D. Mlynarčík)	173
Fyzikálne spôsoby sterilizácie a dezinfekcie	175
Dezinficiencia a chemosterilanty	178
Rezistencia na dezinfekčné látky	185
Účinnosť konzervancií	186
CHEMOTERAPEUTIKÁ A ANTIBIOTIKÁ (D. Mlynarčík)	188
Rezistencia mikroorganizmov na antibiotiká	191
Mechnizmus rezistencie	193
NAJVÝZNAMNEJŠIE ANTIBIOTIKÁ A CHEMOTERAPEUTIKÁ	193
Antibiotiká inhibujúce syntézu bunkovej steny	193
Antibiotiká ovplyvňujúce funkcie membrán	199

Antibiotiká inhibujúce proteosyntézu	201
Antibiotiká inhibujúce syntézu alebo funkciu nukleových kyselín	205
Chemoterapeutiká syntetického pôvodu	206
LITERATÚRA	210